

MŰVÉSZ AZ IPARBAN

Az Iparművészet Tanács 1955-75-ig tartó működése alatt, a szervezet rendezésében megvalósult kiállításokat tárgyaló alap kutatás, a sokrétű szakmai tevékenység kiemelt szempontjai tükrében

- Rezümé -

A kutatás tárgya

Kutatásom tárgya az Iparművészeti Tanács kiállítói tevékenysége, mely a szervezet összetettebb, korabeli kifejezéssel élve, propagandisztikus, ízlésnevelő programjának látványos eszköze volt. A kiállítás, mint háromdimenziós műfaj, érzékletessége révén alkalmas volt a nagyipari termelés és tervezés közös eredményeinek, az egyelőre még csupán tapogatózó és kevésbé tudatos, mint ösztönös, design környezetformáló erejének szemléltetésére, valamint képes volt közösséget kovácsolni az exponátumok és a kiállítás - szakmai vagy az utca alkalmi- közönsége között.

A kutatási tervben foglaltakhoz igazodva a beszámoló tartalmazza a Tanács részvételével létrejött kiállítások tipizálását és azt a rendszerező, a megállapított műfaji kategóriákhoz igazodó és a szervezet hajdani Dokumentációs Tárából nyert információkat összesítő táblázatot, amely korpusza a gyűjtésre és szinkronizálásra fókuszáló kutatásnak és az eredményeket rögzítésére hivatott adatbázis (MERCVRIVS) tartalmainak alapjául szolgál.

A kutatás eredményei

A szervezet történetével, jelentőségével, lehetőségeivel, korlátaival, helyesebben szellemiségével megismerkedve a kirajzolódó műfaji jellemzők alapján tipizáltam és kategóriákba soroltam a táblázatban szereplő kiállításokat. A kategorizálási szempontokat igyekeztem a szervezet tevékenységéhez szorosan igazodva megállapítani. A kutatási beszámoló tartalmazza a típusok meghatározását és leírását, de a Tanács munkásságának csupán azokat a mozzanatait emeli ki, melyek a csoportosítás szempontjai alapján relevánsnak bizonyultak. A rendelkezésre álló dokumentáció alapján meghatároztam "általános", "egyéni", "lakáskulturális", "szakterületi", "Művész az iparban", "export" és "import" kiállítás típusokat. A tipizálás szempontjai ugyanakkor visszaköszönek a megvalósult kiállításokat tárgyaló dokumentációkból nyert adatokat összesítő és rendszerező táblázatban, ami az archiválás mellett a báziskutatás talán legfőbb erénye. A táblázat tételeinek meghatározásában az alapvető információkon kívül, olyan sajátos szempontok is szerepelnek, mint a kiállító tervezők és a kivitelező üzemek relációja, a kiállítás tervezés részletei, vagy az adott kiállításról készült beszámolók a Sajtófigyelő és a saját kiadású Ipari Művészet cikkeiben.

A kutatás perspektívái

A kutatás során ezidáig összegyűjtött adatok megőrzése a jelenleg rendelkezésre álló adatbázis keretei között (mind formai, mind hozzáférhetőségi szempontból) nem lehet igazán szemléletes, ami az archiválás és a témafeldolgozás más, potenciális formáinak keresésére ösztönöztek. Ezért a kutatás

follytatásaként egy, a jelenlegi eredményekre –mind tartalmi, mind formai szempontból – építő, az elérhető információk sokszínűségének perspektíváit szem előtt tartó online archívum létrehozását javaslom. Az archívum a kiállítási rendszerezés jelenlegi fogalmait átvizsgálva és a megfelelő értékeket kiemelve optimális felhasználást tudna biztosítani az így széles körben elérhetővé váló kiállítási dokumentáció kutatásához. A kiállítások rendszerezése jelen keretek között csupán a Tanács, majd a Lektorátus hajdani Dokumentációs Tárának veszi alapul, így nem tartalmaz - még abban az esetben sem, ha ez kikövetkeztethető - olyan információkat, melyeket nem találtam a feldolgozott anyagban rögzítve. Az online adatbázis keretei alkalmasak lehetnek a lehető legtöbb, legváltozatosabb és legpontosabb forrásból származó információ tárolására.

Az Iparművészeti Tanács 1955-1975 közötti munkásságában mindvégig reprezentatív szerepet betöltő, az ország számos városát érintő kiállítási tevékenység, a kiállító tervezőművészek és ipari szervek, az ipari formatervezés formálódó kifejezésének dokumentumai. Egy, a kronológiát, résztvevő személyeket, szerveket, intézményeket, a változatos kiállítási dokumentációt, és az azokból nyert információkat szemléletesen és célszerűen feldolgozó archívum megfelelő segédanyagul szolgálhat a korszakkal kapcsolatos design-és művészettörténeti kutatás és a fokozódó gyűjtői érdeklődés számára.